

Архивски број: 08-639/1
09.06.2026 година

Постапувајќи по претставка бр. 08-470/1 од 30.5.2025 година поднесена од ----- против Министерство за -----, за извршена дискриминација врз основа на национално потекло на диплома во областа на образование, наука и спорт, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 21, став 1, точка 14 од Законот за спречување и заштита од дискриминација (Службен Весник на Република Северна Македонија бр. 258/2020 од 30.10.2020) го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ДИРЕКТНА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз основа на национално потекло на диплома во областа на образование, наука и спорт сторена од страна на Министерството за ----- врз -----.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Комисијата за спречување и заштита од дискриминација доставена е претставка бр. 08-775/1 од 30.5.2025 година, поднесена од страна на ----- за сторена дискриминација врз основ на национално потекло на диплома во областа на образование, наука и спорт од страна на Министерството за -----.

Согласно наводите во претставката, подносителката ја поднесува истата истакнувајќи наводи за сторена дискриминација во постапката за признавање на диплома за високо образование стекнато во странство. Оттука, подносителката наведува дека во август 2023 година поднела барање за нострификација на диплома издадена од државната и акредитирана Национална академија за уметности во Софија, Република Бугарија, при што наведува дека до моментот на поднесувањето на претставката за заштита од дискриминација, била одбиена на 5 наврати од страна на Министерството за -----, при што секој пат образложенијата се разликуваат, без укажување на конкретна законска пречка. Во однос на ова, наведено е дека Министерството ја игнорира постоечката билатерална спогодба помеѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија со која се овозможува взаемно признавање на дипломи за основно, средно и високо образование без дополнителни услови освен официјален превод и нотарска заверка, при што подносителката истакнува дека државата, игнорирајќи ја погоре наведената спогодба, не постапува еднакво кон граѓаните кои се стекнале со образование во земји со кои постојат меѓудржавни договори и смета дека е ставена во понеповолна положба врз основ на образовен статус и национално потекло на дипломата. На крајот на претставката, подносителката наведува дека поради повторените одбивања и пречките во остварување на своето право, се чувствува попречена во пристапот до труд, академска надградба и вработување, што може да се толкува како индиректна дискриминација.

Во прилог на претставката, подносителката има доставено документација од поведената постапка за признавање на дипломата стекната во странство, како и целокупната комуникација со Министерството по поведената постапка.

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација согласно член 24 став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, на ден 16.7.2025 година испрати Известување бр. 08-470/2 за произнесување по наводите од претставката до Министерството за -----.

На ден 7.7.2025 година, до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставен одговор на известувањето за произнесување од страна на Министерството за -----, заведен под арх. бр. 08-470/3.

Во произнесувањето се најпрво се потврдува тврдењето на подносителката за поднесено барање за признавање и еквиваленција на странска високообразовна квалификација стекната во Република Бугарија, при што се наведува дека апликацијата е ставена на разгледување кај соодветна комисија за признавање од научните подрачја на хуманистичките науки на ден 18.9.2024 година, при што истата не била комплетна, што било констатирано и во Записникот од одржаната седница на горенаведената комисија. Оттука, во произнесувањето е наведено дека подносителката на претставката била уредно известена со допис во кое од нејзе било побарано да се прикачи на електронската апликација: целосен студиски план и програма во времетраење на студирањето од соодветната високообразован установа, при што по постапување по истиот допис, подносителката направила корекција на 25.11.2024 година. Се наведува дека следствено на ова, апликацијата била повторно ставена на разгледување на 19.12.2024 година, по што повторно било констатирано дека апликацијата не е комплетна согласно Записник од одржана седница на комисијата за признавање од научните подрачја на хуманистичките науки. Оттука, се наведува дека барателката била уредно известена по втор пат со допис од 27.12.2024 година во кој се бара да се прикачи на електронската апликација: фотокопија на високообразовна диплома (1 примерок) заверена на нотар, превод од високообразовна диплома на македонски јазик и неговото кирилско писмо (1 примерок), фотокопија од уверение со оценки/транскрипт или додаток на диплома – 1 примерок заверен на нотар, и секој документ да биде посебно заверен на нотар и да биде посебно прикачен на соодветното поле и целосен студиски план и програма во времетраењето на студирањето. Подносителката направила корекција на апликацијата на 11.1.2025 година, следствено на што по нејзиното разгледување, повторно било констатирано дека апликацијата не е комплетна од страна на комисијата која ја разгледала, поради што бил испратен уште еден допис со барање за корегирање на апликацијата на 22.1.2025 година, на кој било одговорено од страна на подносителката на 5.3.2025 година. Во однос на истиот, комисијата при разгледување на апликацијата на 13.3.2025 утврдила дека истата не е комплетна, следствено на што ја известила подносителката која направила четврта корекција на 13.4.2025 година. Во оваа насока, за четвртата

корекција е повторно утврдено дека истата не е комплетна, поради што подносителката е повторно известена за потребата од корекција.

Оттука, на крајот на произнесувањето се напоменува дека наведениот основ за дискриминација од страна на подносителката: „национално потекло на дипломата“ е неосновано од причина што кај досегашната работа во одделението за признавање и еквиваленција на странски високообразовни квалификации се признаени многубројни дипломи стекнати во Република Бугарија.

Во прилог на произнесувањето беше доставена и апликацијата на подносителката на претставката за заштита од дискриминација, Записниците од седници на Комисијата за признавање на високообразовни квалификации или дел од високообразованите студии стекнати во странство од научните подрачја на хуманистички науки, како и дописите за корекција на истата и корекциите од страна на подносителката.

На ден 2.10.2025 година, Комисијата согласно член 30 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација до потенцијалниот дискриминатор испрати барање за доставување на дополнителни информации во врска со претставката заведено под арх. број 08-470/4, во кое побара од Министерството да достави информација за останатите подносителски барања за признавање на дипломи од универзитети во Република Бугарија, како лица кои се наоѓаат во иста фактичка положба како подносителката, а на кои им било овозможено да го остварат тоа право согласно предвидената процедура.

На 20.10.2025 година, од страна на Министерството за ----- беше доставен одговор заведен под арх. број 08-470/5, во кој се наведува дека во моментот на поднесување на предметниот одговор нема апликанти кои се наоѓаат во иста фактичка положба како подносителката на претставката за заштита од дискриминација.

Поради наведеното, а со цел кредибилно и мериторно носење на мислење, членката-известител на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација изврши непосреден увид во просториите на потенцијалниот дискриминатор, со цел прибирање дополнителни податоци во однос на записниците од седниците на Комисијата за признавање на високообразовни квалификации или дел од високообразовните студии стекнати во странство од научните подрачја на хуманистичките науки. Увидот беше одржан на 7.11.2025 година и на него присуствуваше ----- – раководителка на одделение за еквиваленција и нострификација на високо образование.

Од страна на членката – известителка беше побарана информација за постапката за признавање на високообразовни квалификации стекнати во странство, како и конкретни информации за текот на постапката на претставката за заштита од дискриминација. Оттука, раководителката на одделението накратко ја објасни постапката, потенцира дека веќе неколку години поднесувањето на барања за

признавање на странски стекнати дипломи и квалификации се одвива исклучиво електронски. Оттука, даде информации за текот на постапката на подносителката на претставката за заштита од дискриминација, датумите на поднесување, доуредување и известувања од Министерството за ----- со конкретни насоки за што треба да биде доуредено од страна на подносителката. Во врска со доуредување на барањето, раководителката истакна дека имајќи го предвид фактот што станува збор за електронско поднесување на барања, вклучително и доуредувањата на истото, потребно е да се прикачат поединечните документи (диплома, уверение, превод, студиски план и програма и останати) во конкретно именувано поле за прикачување, при што потребно е секој документ да има посебна заверка на нотар со цел поднесеното барање да се смета за уредно. Во оваа насока, наведено е дека подносителката пропуштила да ја доуреди нејзината апликација со тоа што и покрај укажувањето и задолжувањето за доуредување од страна на Министерството, таа не ги прикачила соодветните документи со засебна заверка, односно секој еден од нив да е заверен на нотар, одделно од останатите.

Дополнително на ова, од раководителката на одделението беше побарана информација во однос на тоа дали постојат останати лица кои поднеле барање за признавање/еквиваленција на дипломи со странско потекло, конкретно од високообразовни институции од Р. Бугарија, на кои им биле прифатени барањата и им биле издадени решенија за признавање на стекнатите квалификации. Со цел утврдување на веродостојноста на истото, на увид беше даден записник од одржана седница на Комисијата за признавање на високообразовни квалификации или дел од високообразовните студии стекнати во странство од научните подрачја на хуманистичките науки, од која можеше да се увиди дека на лица кои поднеле барања за признавање на дипломи од Универзитети и други високообразовни институции од Република Бугарија, им биле издадени решенија за признавање на стекнатото образование.

На крај, раководителката на одделението извести дека постои електронски регистар со странски високообразовни квалификации во кој има информации за лицата кои поднеле барање за признавање и еквиваленција на -----, а по кои Министерството постапувало.

Земајќи ги во предвид наводите во претставката, одговорот од произнесувањето по истата како и останатите прибавени релевантни факти, докази и информации, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација утврди дека не станува збор за извршена дискриминација од страна на Министерството за ----- врз ----- согласно член 6 од Законот за спречување и заштита од дискриминација кој гласи:

„Дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на

еднаква основа со други. Ова ги опфаќа сите форми на дискриминација вклучително и оневозможување на соодветно приспособување и оневозможување на пристапност и достапност на инфраструктурата, добрата и услугите“.

Имајќи го во предвид сето горенаведено, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација утврди дека не станува збор за сторена дискриминација врз основа на национално потекло на дипломата од високообразованата установа врз ----, ценејќи го фактот дека подносителката не воспоставила каузална врска помеѓу наведената дискриминаторска основа и дејствијата со кои тврди дека била дискриминирана. Во оваа насока, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, по прибавените информации утврди дека потеклото на диплома од Република Бугарија не претставува основ за незавршениот процес на признавање на дипломата на подносителката, имајќи го предвид фактот дека од страна на Министерството за ---- континуирано се признаваат дипломи со потекло од Република Бугарија, при што не може да се констатира различен третман на подносителката врз конкретниот основ. Оттука, имајќи ја предвид утврдената пречка поради која документацијата која ја поднесува подносителката била оценета како некомплетна, Комисијата ја упатува подносителката да согласно инструкциите од Комисијата за признавање на високообразовни квалификации или дел од високообразовните студии стекнати во странство од научните подрачја на хуманистичките науки, како и укажувањето на раководителката на одделение за еквиваленција и нострификација на високо образование, да изврши поединечно прикачување на релевантната документација во соодветните полиња, особено имајќи го предвид фактот дека станува збор за електронска постапка, поради што при истата е потребно да сите документи се соодветно прикачени, а со цел да не се засметува дека некое поле е оставено непополнето од страна на подносителката како апликантка.

Следствено на ова, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација утврди дека не станува збор за извршена дискриминација од страна на Министерството за --- -- врз -----.

Согласно надлежностите од член 21 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, а во врска со член 27 став (1) од истиот Закон, врз основа на погоре изнесеното, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација одлучи како во диспозитивот на мислењето.

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација

Претседател на Комисијата

Душан Томшиќ